

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi elő-

járságoknak egész évre 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 20 fillér.

Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Krasnojarsk

nevét de sokan megtanulták itt Gömörben és de sokan sóhajtának utána nehéz, könnyes vágyakozással.

Krasnojarskban de sok gömöri fiú és apa él az orosz fogság kenyerén s a szibériai kemény tél hidegében de sok meleg gömöri lélek didereghetett meg.

Most vezérezkik cím lett ebből az ismerős szóból szomorú alkalommal.

Az alispán címére rövid távirat érkezett Krasnojarskból *Holzmann* Rudolf hadifogságban levő alezredesünk küldte és ruhát, fehérneműt, cipőt kér harmincz fogságban levő gömöri részére.

Az emberi fantáziára és az ember könnyen vibráló lelki világára bizza ez a távirat annak az elképzelését, hogy milyen helyzet az, amely az alispán segítségéért kiált és kér.

Mi sem akarunk sötét színeket vegyíteni a palettánkról, csak a gömöri szívekhez szeretnénk utat találni.

Az alispánt helyettesítő megyei főjegyző elrendelte a közigazgatási hatóságok útján a vármegyei gyűjtést erre a célra és főleg természetbeni adományokat kér és pedig augusztus elsejéig, hogy akkor utnak indulhassanak a gömöri szeretet adományai a krasnojarski szomorú hősök felé . . .

Ez a gyűjtési akció melegen piheg és a legfájóbb életet hordja magában. Ezt a gyűjtési akciózt a szívekbe kell venni és szomorú szemmel, elszorult szívvel utnak kell indítani mindent, amit adhatunk s amire a szibériai hidegben szükségünk lehet a mi foglyainknak!

A háború hozzászoktatott bennünket ahhoz, hogy a szívekhez irányult kérések gyakoriak és erősen próbára tette a sok között a jótékony adakozásban való részvételünk készségét is.

A háborút megenni nem szabad, a háború szomorú fázisai nyomán gyakran felhallatszó kérések mellett hidegen nem mehetünk el.

És ha még van a szívünkben meleg, a lelkünk belső rekeszeiben kötelességérzet és a vérünkben érzés a véreink iránt, akkor a krasnojarszki fogolytábor egyhangú sóhajaiba belevihetünk egy kis melegséget, egy kis szeretetet a jótékony nemes adományaival.

A nyári megyegyűlés előhangjai.

Az állandó választmány ülése. — Az alispánhelyettes jelentése. — Előkészületek az alispán beiktatására.

A vármegye törvényhatósági bizottságának e hó 10-én tartandó rendes nyári közgyűlését előkészítő állandó választmányi ülés e hó 3-án volt a vármegyeháza kistermében *Lukács Géza* főispán elnöklete alatt.

Bár az állandó választmányi ülésekről nem szoktunk részletes tudósításokat közölni, a lefolyt ülésről a szokottnál részletesebben kell beszámolnunk, mert a rendes kereteket meghaladó érdekességű kérdések tárgyalása volt napirenden.

Az ülés első tárgyként az alispáni állás s az ezzel kapcsolatos állások betöltéséről volt szó s a főispán bejelentette, hogy az alispáni állásra *Dr. Fonet Gyula* főjegyző, a főjegyzői állásra *Dr. Soldos Béla* másodfőjegyző, a másodfőjegyzői állásra *Dr. Fáy István* tb. főjegyző, az aljegyzői állásra *Lukács Béla* pályázott.

Az alispán ünnepélyes beiktatásának kérdésében *Bornemisza László* nyug. főispán szólalt fel s ezután *Dr. Soldos Béla* elnöklete alatt egy rendező-bizottság küldetett ki, melynek tagjai lettek *Vajda Pál* és *Fodor Jenő*, jegyzője *Gál István*.

Ezután az alispánhelyettes főjegyző jelentésére került a sor. Végtelenül sajnáljuk, hogy azt a nagy koncepciója és mindenre gondosan kiterjedő jelentést teljes egészében nem közölhetjük.

A jelentés kegyeletes és igaz szavakkal parentálja el a törvényhatóság három halottját: *Máriássy Andort*, *Sebők Pált* és *Stubendek Józsefet*. Emléküket kéri jegyzőkönyvileg megörökíteni és hozzátartozóiknak részvétíratot küldetni. A továbbiakban a közigazgatás tisztviselőinek megapadt létszámáról szól a jelentés és így jellemzi a helyzetet:

„A három évet meghaladó háború óta tartó megfeszített munkásság és tevékenység folytán a közigazgatási tisztviselőknél a kifáradás és kimerültség, különösen pedig a fokozódó ideges kimerültség jele mutatkozik, tekintettel arra a körülményre, hogy a központi fogalmazói és előadói tisztikar létszáma 8 ról 3-ra, illetve 2-re, a külső tisztikar létszáma pedig több mint 50 % kal csökkent, a közigazgatás akadálytalan menete a jövőre nézve legalább is aggályossá vált, épp ezért már most előre kell jelezni, hogy ha jelenleg tényleges közigazgatási szolgálatot teljesítő tisztviselők bármelyike működésében és szolgálatában és betegség vagy más ok miatt, hosszabb időre lenne megakadályozva, a közigazgatás rendes menete tovább biztosítható nem lévén, az rövid időn belül teljes fennakadást fog szenvedni.

Oda terjed ennél fogva tiszteletteljes előterjesztésem, miszerint az ügymenet akadálytalan biztosítása céljából megbízni és utasítani méltóztatnék, hogy két előadó jegyzőnek a közszolgálat érdekében a tényleges katonai szolgálat alól való felmentése iránt az intézkedéseket haladék nélkül tegyem meg.

Az állandó választmány készséggel ajánlja a törvényhatóságnak az alispáni előterjesztés elfogadását.

Ezután a törvényhatósági gazdasági munkabizottságról és a hadifogoly lábberajvitási műhelyről tartalmaz a jelentés érdekes adatokat.

Megállapítja hogy a hadbavonult kigazdák és gazdasági cselédek munkarejének pótlása hadifoglyok kiosztása útján csaknem biztosítottnak tekinthető, úgy hogy a tavaszi szántásvetés munkaerők hiánya címén nem is volt akadályozva.

Hátrálatva voltak azonban e munkálatok az által, hogy a hiányzó igás fogatokat a munkabizottságnak nem állott módjában a kellő számban és megfelelő időben katonakincstári fogatok kiosztása által támogatni, amennyiben csupán május havában bocsáthattak összesen 76 darab katonakincstári lovat a gazdák rendelkezésére.

„Ellenben nem tudtuk a szükséges munkaerő pótlást a szénakaszálás idejére gazdaközönységünk rendelkezésére adni — mondja a jelentés — aminek oka az volt, hogy a nagy és tartós szárazság miatt az Alföldön a kalászosok kényszereredése következtében csaknem a mi szénakaszálásunkkal egyidőben már aratandók lévén, a honvédelmi gazdasági tanács a rendelkezésére állott munkaerőt — természetesen — elsősorban odairányította.

Szénatermésünk ez évben szokatlanul kevés lévén, e kis termésünk nagyobb része kaszálatlanul is maradt volna, ha a Rimaszombatban székelő cs. és kir. 80-ik gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka segítségünkre nem jön és ha az összes, kiadható legénységét e célból rendelkezésünkre nem bocsátotta volna.

Az ezred parancsnoka valóban eléggé nem méltányolható hazafias belátással, sőt mondhatni lelkesedéssel jött e nehéz időben segítségemre; úgy hogy indítatva érzem magamat erről e helyen nemcsak megemlékezni, de egyben tiszteletteljesen azt is javasolni, hogy az Ezredes urnak a tek. Törvényhatóság külön is elismerését és köszönetét nyilvánítani sziveskedjék.

A munkabizottságnak most összes tevékenységét a küszöbön lévő aratás biztosítása képezi és bár a szükséges összes munkaerő még nem áll rendelkezésünkre; az aratásra nézve már is örvendetesen jelenthetem be, miszerint már is oly tekintélyes munkaerő áll a bizottság rendel-

kezésére, hogy lényegesebb nehézségek e nagyfontosságú munkák közben elő nem fognak fordulni, amennyiben 600 katonára és 700 hadifogoly részben már kiosztott a gazdaközönség között, részben kiosztás előtt áll.

A közeli napokban az érdekelt járási főszolgabírák és a gazdasági egyesület bevonásával az aratás biztosítása érdekében megbeszélést folytattam és így már ismeretes adatok alapján még további 1000 ember kiutalását kértem a honvédelmi minisztériumtól, akik ha rendelkezésünkre adatnak, az aratás minden zavar nélkül lesz keresztülvihető.

A háborús közigazgatásnak egyik legnehezebb és legfontosabb kérdését a közéletbiztosítás képezi; s habár a gazdasági év vége felé közeledünk is, szükségesnek tartom arra visszapillantani a főbb vonásaiban a vármegye közönségét tájékoztatni.

Annak idején 80892 lélek lett összeírva, kiknek liszttel való ellátásáról gondoskodni kellett, jóllehet az ezek részére igényelhető lisztmennyiség havonta mintegy 60 waggon lisztet tett ki, e célra pár hónapon keresztül havi 30 waggont, majd pedig csakis havi 28 waggont kaptunk, 30 majd 50 százalékos tengeri liszttel való kiutalással elképzelhető tehát, hogy mily óriási nehézségekkel járt ezen aránylag csekély mennyiségnek szétosztása s hogy e téren számottevő panasz nem tétetett, ezt csakis hatóságaink mai helyzetét megmagyarázó erejének és népünk hazafias — a rendkívüli állapotokkal megalkudni tudó — nemes érzületének köszönhetjük.

E helyen emlitem meg, miszerint vármegyénk területén tudvalevőleg igen sok ipari vállalat, azonfelül számtalan intézmény, testület van, ezek munkáit, alkalmazottait közvetlen kiutalással nekem kellett ellátnom s főleg a hadiérdekekre tekintettel teljes fejkvóta szerinti mennyiségben úgy, hogy a havi 28 waggon lisztből, az elsőfokú hatóságok útján tulajdonképpen csakis 18 waggon került a lakosság közötti szétosztásra, mert mintegy 10 waggont felsőbb rendeltetűre a jelzett célra kellett biztosítani.

Azon hangokkal szemben, hogy július vagy éppen augusztus hónapokra hatósági liszt kiutalva nem lesz, kijelentem, hogy azok nem fedik a valót, mert részben a kiutalás már meg is történt, részben teljes garanciám van az iránt, hogy a gazdasági évről augusztus 15-ig terjedő idejére a hatósági liszt kiutalása az eddigi mennyiségben idejében meg fog történni.

Jelentem, hogy vármegyénk területén az őszi gabona és hüvelyes rekvirálás 775 waggont, a januári rekvirálás 2185 waggont, a pótrekquirálás 105 waggont, összesen 3065 waggont eredményezett; újabb az Országos Közeletbiztosítási Hivatal elnökénél tartott személyes tárgyalás eredményeként vármegyénk három legtermékenyebb járásában a feledi, tornaljai és putnoki járások területére ismételt rekquirálás rendeltetett el és pedig az ottani hatósági ellátásra szoruló lakosság javára s remélem, hogy a szükséges mennyiséget az áldozatkész termelő lakosság önkéntes adakozással fogja összehozni.

Lényegesen megkönnyítette a lakosság liszttel való ellátását a folyó évben azon körülmény is, hogy a Haditermény Részvénytársaság rima szombati kirendeltsége vármegyénk területén több körzeti malommal szerződött s ez által lehetővé vált, hogy a havi gabonaliszt kontingenst nem kellett más vármegyékből szállítani, mert ez a vámörölő malmok keresményéből a körzeti malmok útján mindenkor pontosan kielégítettett.

Tervbe vettem a gazdasági év elején a lakosságnak a szintén fontos és nélkülözhetetlen árpagyönggyel való ellátásának biztosítását is, azonban ez rajtam kívül álló okok miatt nem sikerült, úgy, hogy e czikkből csakis időközönként és bizony csekély mennyiséget tudtam a lakosság részére kiutalni, azon bab és köleskásával egyetemben, melyet ismételt kérelme-

imre felettes hatóságom bocsátott rendelkezésemre.

Jóleső megnyugtatósképpen hozom a tek. megyebizottsági közgyűlés tudomására, hogy legújabbán m. kir. Földművelésügyi minisztérium aratási tartalékkészlet gyanánt az aratással foglalkozó munkásság és lakosság jobb élelmezése végett 100 méterm. tengeri lisztet, 100 méterm. nyers pohánkát, továbbá 50 méterm. köleskását, 25—25 méterm. babot, illetve árpagyöngyöt bocsátott rendelkezésemre, melyek közül a tengeri lisztet a jelzett célra a járási főszolgabírák részére kiutaltam, a többi czikket pedig megérkezés után fogom az igényjogosultak részére — természetesen a rendkívül korlátolt készlet arányában — kiutalni.

Ugyancsak a legutóbbi napokban és hasonló rendeltetéssel az Országos Közéletbiztosítási Hivatal részéről 20 méterm. sózott szalonna készlethez jutottam, melyet szintén a legnagyobb takarékoság szem előtt tartása mellett fogok szétosztani.

Ami pedig a jövő évi ellátás kérdését illeti, dacára, hogy az aratás megkezdésétől csak napok választanak el, sajnos, ez idő szerint még részletes tájékoztatást nem nyújthatok, igaz ugyan, hogy az 1917. évi buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zabtermésnek zár alá vétele és igénybevétele vonatkozó kormányrendelet 2192. 1917. M. E. szám alatt már kiadott, azonban az illetékes tényezők köréből előterjesztett kívánalmak folytán az valószínűleg módosítást fog szenvedni s remélhető a végrehajtására vonatkozó utasítás kiadásával a kérdés közmegegyezésre fog megoldást találni.

A burgonyatermésünk az elmúlt száraz nyár következtében sehol sem volt jó, úgy hogy 68 waggon burgonya kéretett a törvényhatóság legszükségesebb szükségletére, a 68 waggon kiutalása helyett 500 waggon rekquirálásra lett az alispán kötelezve.

A rekquirálási eljárás 85 waggont eredményezett, a második rekquirálási periódus, mely egy fél kilós napi fejkvóta mellett ment végbe, alig járt eredményre, a harmadikszorra elrendelt rekquirálás 9 waggont juttatott az Országos Burgonyaközvetítő Iroda részére.

A vármegye szükségletére kért és felhatalmazás alapján ki is utalt burgonyamennyiség a hirtelen és erős fagyok következtében nagy részben elfagyott, azt pótolnom jogomban nem állott, újabb kiutalás iránti kérelmünk a nagy burgonya hiányra való tekintettel eredménytelen maradt, úgy hogy sok helyen erősen nélkülözötte közönségünk ezen fontos és jelentős élelmiszerét.

Az Országos Burgonya Közvetítő Iroda és annak bizományosai ellen több kifogásom volt, de mivel előterjesztésem folytán a jövő gazdasági évről az iroda egy külön gömöri bizományosság felállítását határozta el, úgy hiszem, a burgonyarekquirálás panaszos része nem fog a jövőben megismétlődhetni.

A zsír és hus kérdés tekintetében eléggé rendezett állapotaink vannak, a zsirhiány enyhítésére körtübelül 40 mm. dán vaját bocsátott a Hadi-Termény rendelkezésemre.

A tejellátás ellenben sok nehézségekkel jár. Különösen a múlt ősszel voltak igen nagy tejmizériák s főleg egyes helyeken, ahol az élelmes spekuláció a tejből tehénsajtot állított elő s azt borsos áron hozta forgalomba.

A cukorellátás, kivéve a néha mutatkozó szállítási akadályokat, kifogástalannak mondható, a bevezetett rendszertünk és az ellátás módjait a Czukorközpont annyira beváltotta, hogy törvényhatóságunkat tartja e tekintetben a „minta” vármegyének.

Kötelességemnek ismerem, hogy a Czukorközpont rendkívül konziliáns és gyors eljárást a legnagyobb dicséret hangján emlitem meg. A havi czukorkontingenstünk nem állandó. Je-

lenleg 11 waggon, amiből a gyárak szükségletét is ki kell elégítenem.

A hatósági czukorellátás havi fejkvótája a falusi nép számára 600 gr., az intelligensebb néposztály részére 800 gr. s ez indokolt esetben 1 kgr-ig felemelhető. Czukorban csakis azok részesíthetők, akik azelőtt is rendszeresen czukorfogyasztók voltak, ezen elv keresztülteltele sok helyen az egyéb élelmiszerek hiánya miatt nehéz, mert oly rétegek is, kik azelőtt czukros ételt nem fogyasztottak, reá lettek utalva arra, hogy czukorfogyasztók legyenek. A fejkvóta pontos betartása és az ellátás rendszeressége azt eredményezték, hogy a hatósági ellátás ideje alatt kb. 10 waggon czukrot takarítottunk meg, értve ez alatt azt, hogy ezen mennyiséggel lett kevesebb a vármegyébe kiutalva, mint átlagosan a hatósági ellátás idejét megelőzőleg. A czukorjegy rendszer az egész megyében be van vezetve. A befőzés céljaira 4 waggont utalt ki a Czukorközpont s ezen mennyiség, valamint a hatósági ellátásból gyűjtött tartalékkészlet részbeni felhasználásával az e tekintetben mutatkozó igényeket a legmesszebb menve és a már törvényhatóság által nyújtott adagnál jóval magasabb mennyiségekkel elégítettük ki. Az őszi befőzésre valószínűleg külön czukorkiutalás lesz, bár a meglévő készletek rendkívül takarékos felhasználása mutatkozik szükségesnek, mert számolnunk kell az őszi szállítási nehézségekkel és a czukorrépa kedvezőtlen termési kilátásaival.

A petróleum ellátás tekintetében sok és komoly zavarok voltak. A vármegyében 40000 háztartás világit petróleummal s ezek részére 5 waggon petróleum lett havi kontingensül a törvényhatóság részére a téli hónapokra megállapítva, de december és január hónapban csak 4—4 waggon lett kiutalva. A szállítások is óriási nehézségekkel jártak, úgy hogy a január havi tételek csak áprilisban érkeznek a megyébe. Egy háztartásra átlag 1 és 1/4 kg. jutott. A mutatkozó mizériákat erősen komplikálta azon körülmény, hogy a kereskedelemügyi minisztérium az iparvállalatok és gyárak petróleum szükségletét is a törvényhatóság részére biztosított kontingensből elégítette ki.

Jelenleg semmi petróleum sincs a megyében, mert április óta egyetlen szállítmány sem érkezett, a nyári kiutalások pedig eddig nem nyertek leszállítást.

A szappan ellátás május hónaptól van hatósági kezelés alatt, egy hónapra egy waggon szappant ígért a Szappan elosztó iroda, ez május hóra ki is lett utalva, a júniusi kontingenst azonban többszöri sürgetésemre sem utalta ki eddig.

Ezekon kívül aszalt szilvát, fügét, citromot, ementáli és hollandi sajtot utaltak ki felsőbb helyen a vármegye részére s az őszi só mizériák enyhítése végett tartalék sókészletek beraktározására is intézkedést tettem.

Ezután a közutak állapotáról, az állatszámolás kedvező eredményéről, az állat- és közegészségről szól a jelentés.

A jelentéssel kapcsolatban több felszólalás volt s különösen azon kérdés talált élénk megvitátást, hogy a rossz takarmányviszonyok folytán levágandónak látszó marhamennyiség miképpen lehetne gazdaságosan felhasználható. — *Szent-Ivány József* indítványára a választmány oly értelemben javasol feliratot a kormányhoz, hogy a hustalan nap töröltessék el.

Az állandó választmány ülésén tárgyalás alá került az új kormány kinevezéséről szóló értesítés is s ezt tudomásul venni s a kormányt üdvözölni javasolja az ülés. — *Gróf Serényi Bélához* külön üdvözlő feliratot javasol küldetni az állandó választmány. — A régi kormány

Veszünk korlátlan mennyiségben:

Egres, ribizke, eper, málna, cseresznye, meggy, zöld dió, körte, alma, szilva, barack, szeder, csipkebogyó stb. stb. gyümölcsöket.

RIMASZOMBATI KONZERVGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

egy tagjainak bucsuját elismerés mellett javasolja tudomásul venni.

A tárgysorozat során nagyfontosságú kérdés vetődött fel, a mennyiben az alispánhelyettes kérte a vármegye szervezési szabályrendeletének elkészítését és a meglévő szabályrendeletek összegyűjtését elrendelni.

Az állandó választmány erre vonatkozólag javaslatot tesz a közgyűlésnek.

*

Az alispáni beiktatást rendező bizottság az előkészületeket megtette s úgy értesülünk, hogy az új alispánt üdvözlő küldöttségek fogadása a megyegyűlés után lesz. Erre vonatkozólag a bizottság elnöke dr. Söldos Béla készséggel nyújt felvilágosítást. Az alispánt a törvényhatóság nevében — értesülésünk szerint — *Putnoky Móricz* országgyűlési képviselő fogja üdvözölni, akinek ezen szereplése elé a közeljövőbeni vonatkozások szempontjából sok érdeklődéssel tekintünk.

Hírek a gömői közéletmezés és közellátás világából.

Háborus kihágások büntetései.

A belügyminiszter ítélete: *Mészáros Elek* főpinczér Rimaszombat árdragítás — 120 kor. pénzbüntetés.

Az alispánhelyettes várm. főjegyző ítéletei: *Hudecz Máttyás* Tiszolcz gabonaeltitkolás — öt nap és 30 kor., *Pálffy Gyuláné* Rozsnyó vendéglői árdragítás — 200 kor. pénzb.

Rimaszombati rendőrkapitány ítélete: özvegy *Bódi Pálné* Rimapálfala vaj árának be nem tartása — 40 kor. pénzb.

Nyustyai főszolgabíró ítéletei: *Kusmányi János* Nagyrőze igazolványnélküli őrlés — 50 kor. pénzb., *Kriszka János* Tiszolcz sertés- és termékek maximális árának be nem tartása, zseir és szalonna kiszolgáltatásának husvásárláshoz kötése — 600 kor. pénzb., *Hudecz Máttyás* Tiszolcz gabonaeltitkolás 3 nap és 30 korona, *Kovács Sándorné* Osgyán tengerinek maximális áron felüli eladása — 1 nap és 5 kor. *Varga Józsefné* Osgyán tengerinek maximális áron felüli eladása — 2 nap és 10 kor.

A kicsépelet termésfölösleg eladása. Kürthy Lajos báró, a Közéletmezési Hivatal elnöke rendeletet küldött e tárgyban az alispánnak. A rendelet tekintettel arra, hogy a terményátvevő bizottságok megalakulása és működésének megkezdése még tetemes előkészületet és időt igényel, feljogosítja a termelőt arra, hogy addig is, míg a terményátvevő bizottságok működésüket megkezdhetik, kicsépelet terményteleslegét a Hadi Termény Részvénytársaság bármely bizományosának eladhassa. A Hadi Termény Részvénytársaság bizományosa köteles ezt a minőségét a járási főszolgabíró (polgármester) által láttamozott s eddig is érvényben volt igazolványával igazolni. Köteles továbbá a megvett készletről a termelő részére az átvett termények mennyiségét és az értékét fizetett összeget részletesen feltüntető átvételi elismervényt kiszolgáltatni és a terményekért az eddig érvényben levő legmagasabb hatósági árat az átvételkor készpénzben kifizetni, valamint a mennyiben az 1917. évi termésből származó terményekre nézve magasabb árak állapítottának meg, a különbözetet annak idején a termelő részére megtéríteni. A termelő az átvételi elismervényt megőrizni és a terményátvevő bizottságnak annak helyszíni eljárása alkalmával igazolásul bemutatni tartozik.

Nincs hús Rimaszombatban. A rossz szénatermés és a nem biztató sarjatermés folytán a marha ára erősen esik, úgy, hogy egyes helyeken, mint például Rimakokován is, már 3 korona a borjú és 4 korona a marhahús kilója. — Ezen fontos közéletmezési jelenséget Rimaszombatban nem érezzük és ezen sajnálatos kérdéssel behatóan foglalkozott *Bornemisza László* ny. főispán az állandó választmány ülésén, a húshiány okát abban látja és tudja, hogy *nincs jég* s a mészárosok nem mernek marhát vágni. A hús ellátása közérdek, a hatóságnak

kell ezzel törődni és a mészárosok részére a szükséges jeget biztosítani — mondotta *Bornemisza László* s felszólalása nyomán az alispánhelyettes vármegyei főjegyző kijelentette, hogy ezen ügyben azonnali intézkedést fog tenni.

Megkezdődött az aratás Gömörben és zavartalan lefolyása biztosítva van. Tizenhárom arató menetszázad érkezett a vármegyébe s ezen kívül 700 hadifogoly adatott ki. Szükség esetén a kir. ügyészség fogházában lévő foglyok is kirendelhetők az aratás munkájához. A termés vármegyénkben közepes, egyes helyeken, mint a Sajóvölgyén, Tornalja és Bánréve között, kifogástalan. Az aratómunkások élmezéséről — amint az alispáni jelentésben is olvashatjuk — gondoskodás történt. — A nyers pohánkát, mely e célra rendelkezésre állott, a főszolgabírók részére utalta ki az alispán s az esetleges kérelmek e tekintetben oda intézendők. Jelenleg már csak bab felett rendelkezik az alispán s ezt is csak a legszükségesebb esetben utalhatja ki. A 20 métermázsa szózott szalonna már mind ki van utalva.

A gömörmegei áruforgalmi r.-t. tevékenységét e héten a júliusi cukorkontingens egységének leszállítása és a befőzési cukrok kiosztása foglalta le. Ezen kívül ellátja és részben ellátta már az aratási tartalékkészletek szétosztását is.

Drágább lesz a só. A pénzügyminiszter a só árát július 1-étől felemelte s ennek nyomán a közeli napokban a só mostani maximális ára emeltetni fog.

Piaczi drágaság. Régebben nem irtunk már erről a témáról, de most a nyár elején olyan hallatlan mértékben lépett föl a mi piacunkon ez a baj, hogy igazán fel kell szisszenünk, mint mikor az embernek a tyukszemére lépnek. A rimaszombati piac régen híres már a drágaságáról és arról, hogy nem lehet itt azt kapni, ami szükséges, de a mostani drágaságot nem indokolja semmi sem. Egy kiló zöldbabért 3 és 4 korona közti árt kérnek, egy-egy tök árért boldogabb időkben egy bárányt lehetett volna venni. Nem tudjuk elképzelni, mi okozza ezt a hallatlan drágaságot, hiszen a zöldség most is megterem magától s ha a ráfordított költség több, hát vegyenek másfélszeres vagy kétszeres árat, de hatszoros, nyolcszoros áron adni mégis csak uzsora. Tudunkkal Miskolczon egy kilogramm zöldbab 60 fillér, tehát hatszorta olcsóbb, mint nálunk. Vagy mi már csak olyanok vagyunk, akik mindenbe belenyugsunk és csak eső után nyitjuk ki az esernyőnket?

Apró hírek. *Dán vaj*at kapott az alispántól az elmúlt héten Rozsnyó város, Tiszolcz község és Rimaszombat város. — *Margarint* 150 mázsát kért a közéletmezési hivataltól az alispán. — *Ementáli- és hollandi sajt* kerül a közeljövőbe forgalomba. — Téli szükségletre nagyobb mennyiségű *teát* kapott a kávéközponttól a vármegye.

Világháború.

Az érdeklődés előterén az áll most, hogy az oroszok csakugyan offenzívát kezdtek ellenünk, még pedig legerősebben Galícia területén. Hiába volt sok szép barátkozásuk a mi katonáinkkal, hiába volt a hadisarcz és területfoglalás nélküli béke hirdetése egy szabad nép részéről; most, hónapok mulva kiderült, hogy az a nép, a mely a czárt és minisztereit letette, még mindig nem tudja magát az angol-francia érdekek alól felszabadítani, mert világos, hogy az oroszoknak nem érdeke tovább háboruszkodni, hiszen Lengyelország szabadsága már a szabad orosz népnek is célja és ha népeket akar felszabadítani, nem kell más-hová menni, ott vannak a finnek, ott az ukrajnaiak, ott az ázsiai elnyomott népek sokasága; milyen illő dolog volna a felszabadult Oroszországhoz, ha ezek-

nek a rég elnyomott népeknek is visszaadná a szabadságukat. De hát hiába, ha szebben hangzik az angol aranyak csengetése és ha nincs vezető ember nagy Oroszországban, a ki meg merné mondani, hogy a kilencz tizedrészben német nyelvű Elzász-Lotharingiáért, vagy az angol érdekekért nem érdemes orosz vérnek folynia.

Lehet, hogy csak demonstráció akar lenni az új orosz offenzíva, de annyi tény, hogy nagy erővel kezdtek meg. Az offenzíva célja Lemberg elleni előtörés volt, mert Konjuchi, Zborow és Brzezany környékén támadtak legnagyobb erővel s ezek a helyek mind a Lemberg felé vezető utakat jelzik.

A mi az offenzíva sikerét illeti, hiszen valami sikert minden erős támadó lökésnek el kell érnie. Itt is elfoglalták a rombadólt Konjuchi falut és Zborowtól délnyugatra betörték első árkaikba, de ott azután meg is állították őket s a második nap óta nem tudnak tovább haladni. Pedig a legválogatottabb testőr és szibériai ezredek harcolnak ott. Véres veszteségeiket iszonyu arányunak találja a mi jelentésünk; a német jelentés pedig eddig még hallatlan és példátlan véres áldozatokról ír. Az elfoglalt árkokat Brzezany mellett visszafoglalták csapataink.

Ezek majd talán észre térítik Oroszországnak higgadtabb és valóban szabadságszerető elemeit, hogy minek ilyen harcokban hiába pusztítani az orosz nemzet katonáit?

Az ötven kilométeres fronton megindult offenzíva még Volhyniában is tombolt a Stochod partján, azonkívül Szmorgon és Riga mellett voltak erősebb ágyuharcok.

Az olasz fronton csend állott be, sőt *Kostanjevicz*nál a mi honvédeink foglaltak el egyes olasz állásokat.

Az angol-francia fronton sincs általános nagy támadás, de mindig harcolnak egyes helyeken, azonban sikertelenül, mert az angol *Loyd George* miniszterelnök fogcsikorgatva szidja a földbe bujó német hadsereget, a mely nem boldog, hogy ott és akkor álljon az angol urak ágyui elé, a hol és a mikor az angoloknak tetszik. A francziák egynehány dühös és veszteségteljes támadást indítottak újabban visszafoglalt német állásokért, de a siker nem igen koronázza támadásaikat.

A Balkánon Görögország is hadat üzent Bulgáriának. Elviselhetjük ezt is. *Hindenburg* azt üzeni, hogy csak tartunk ki, a míg a tengeralattjárók elvégzik az ellenség pusztítását, azután nem sok idő múlva kénytelenek lesznek a békére. De úgy látszik, ebben az évben nem lesz meg.

Egyházmegyei közgyűlések.

A kishonti ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlése.

A kishonti ág. hitv. egyházmegye folyó hó 2-án tartotta rendes évi közgyűlését *Medveczky Sándor* egyházm. felügyelő és csetneki *Gyürky Pál* főesperes társelnöklete alatt.

Az egyházmegyei közgyűlést megelőzőleg *Kemény Lajos* egyházmegyei főjegyző tartott a gyámintézeti istentiszteleten költői imát.

Az egyházmegyei közgyűlést *Medveczky Sándor* felügyelő nyitotta meg mélyen átgondolt

beszédrel. Azután csetneki Gyürky Pál terjesztette elő az egyházmegye életének minden mozzanatára kiterjedő évi jelentését.

A jelentés mindenekelőtt megemlékezik a trónváltásról s ennek jegyzőkönyvileg leendő megörökítését elhatározza.

Az egyházmegye beléletére vonatkozólag a következő változásokat jelenti be:

Az egyházi felügyelők közül Felsőpokorágyon az elhunyt Kubinyi Ferencz helyett dr. Institoris Endre, Rimaráhón a lemondott Vieszt Rudolf helyett Okolicsányi Ágoston választották meg. Karaszkón Cseh István újból megválasztott. — A lelkészek közül Rimabányára Farkas József, Cserencsénybe Reken János, Rimaráhóra Mikula Zoltán hivattak meg. Reken János és Mikula Zoltán ez alkalommal jelentek meg először az egyházmegye közgyűlésén. — Esperesi segédlelkészre Máczay Lajos hivatott meg.

A közgyűlés üdvözölte a megválasztott felügyelőket és lelkészeket; különösen melegen üdvözölte Cseh Istvánt, ugyis mint a rimaszombati kir. törvényszék kinevezett elnökét.

A tárgysorozat egyes pontjainak letárgyalása után az ez évben Miskolcra tartandó egyházkerületi közgyűlésre kiküldettek a világiak közül: Madarász Pál, Cseh István, Marikowsky Géza, dr. Institoris Endre, Bies Elemér, dr. Türköly József, Okolicsányi Ágoston, Marton István, Ráztóczy Pál, Thomka László; a lelkészek közül Banczik Sámuel, Zatykó János, Kolbenheyer József, Palkovics János, Szklenka Gusztáv.

A közgyűlés után a kiküldöttek a Széchenyikertben társas ebédre gyűltek össze, ahol lelkesen ünnepelték az elnökséget.

*

A gömői ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlése.

E hó 3-án, kedden tartotta közgyűlését Pelsőczön a vasuti vendéglő éttermében a gömői ág. hitv. ev. egyházmegye s a közgyűlésen a szép számmal megjelent egyházi és világi tagok tanácskozását Kubinyi Géza felügyelő és Terray Gyula udv. tanácsos, főesperes nyitotta meg.

A rövid elnöki megnyitó után a szavazatbontó bizottság tett jelentést az egyházmegye tisztikara választásának eredményéről s e szerint az egyházmegye világi felügyelője Kubinyi Géza lett 71 szavazattal Szent-Ivány József 11 szavazattal szemben. Főesperesnek Terray Gyula választották meg 73 szavazattal, a többi szavazat több jelölt között megosztott.

Alesperesek Hoznek Lajos és Bartholomaeidesz László lettek s a régi tisztikar a következő változásokon kívül újra megválasztott: Hevessy László világi jegyző állásáról lemondván, helyette dr. Langhoffer Lászlót választották meg, Kuna Aurél törvényszéki bírói tisztéről lemondott s helyette dr. Szontagh Vilmos törvényszéki jegyző, az ő tisztségébe pedig Smál József lett megválasztva.

Ezután az elnökség székfoglalója következett.

Kubinyi Géza a jelenlegi viszonyok és körülmények között forrón köszöni a megválasztatását és úgy érzi, hogy e polczra a szeretet választotta őt meg, viszonzásul azon meleg szeretetnek, melylyel ő az egyházmegye ügyei és tagjai iránt viseltetik. A protestantizmus szimbóluma a szeretet, de ő a Luther szeretetén kívül a nemes értelmű szabadságot és szabadelvűséget iktatja be az alapelvek közé s azt vallja, hogy ezen eszmék csakis ott nyilvánulhatnak meg, ahol szabad gondolatnyilvánítás is lehet. Hiszi, hogy a protestáns egyház megmarad régi bástyáján s a szereteten kívül a szabadság nemes eszméjét is kebelében hordozza.

Terray Gyula is meleg szavakkal köszöni a megnyilvánult bizalmat és igéri, hogy magas kora dacára fiatal hévvel és szeretettel fogja az egyházmegye ügyeit intézni.

A Miskolcra e hó 18-án megtartandó egyházkerületi közgyűlésre az egyházmegye a következőket küldte ki szavazati joggal: Hevessy Bertalan, dr. Gaál Gusztáv, Kirinyi Béla, dr. Langhoffer László, Bartholomaeidesz László, Hoznek Lajos, Kármán István és Smid István. Tanácskozási joggal kiküldettek: Pauks László, Smál József, Kolbenheyer Gyula, ifj. Kubinyi Géza, Gál István, Egyed Dávid és Csipkay János s több lelkész, tanár és tanító.

Ezután a 65 tárgyból álló tárgysorozatot tárgyalták le s közgyűlés után társasébd volt.

A katonabeszállásolási költségek.

A belügyminiszter rendelete a vármegye közönségéhez.

Még 1915-ben lett Rimaszombatban aktuális a katonabeszállásolási költségek megtérítésének kérdése s annak idején kimerítően foglalkoztunk ezen ügygyel.

Megírtuk, hogy Rimaszombat városra nézve mily anyagi jelentőséggel bír ez a kérdés s arról is számot adtunk, hogy a város ezen költségek kiegyenlítésére 30000 koronás függő kölcsönt volt kénytelen felvenni.

Azóta a katonabeszállásolási tart tovább, sőt a Rimaszombat környékén levő községekbe is eljutott s a vármegye közönsége elé az a kérdés került, miből és honnan lesz fedezendő ez a tekintélyes kiadás.

A város arra kérte a megyét, hogy a vármegyei katonabeszállásolási alaphoz adjon részére kártalanítást, a megyei közgyűlés ezen kérelmet elutasítva, arra hívta fel a várost, hogy az igényelt megtérítést kérelmezze a hadügyminiszteriumtól.

A megye ezen határozatát Rimaszombat város megfellebbezte s így került ezen fontos kérdés a belügyminiszter elé, aki a vármegyei közgyűlés határozatát jóváhagyta, sőt megjegyezte azt is, hogy a beszállásolásokért a törvényszerű katonai megtérítéseken felüli kártalanítások a honvédelmi miniszter kijelentése szerint sem a hadügyi, sem a honvédelmi tárca terhére nem engedélyezhetők: „Ily kártalanítások az államot nem terhelik és azok fedezésére államszegély törvényszerűen nem is igényelhető.”

Ezek után a helyzet úgy áll, hogy az állam nem vállalja e kiadások rendezését, a vármegye nem vállalhatja törvényes alap hiányában s így a katonabeszállásolással közvetlenül amugy is megnyomorított lakosságra vár a költségek megtérítése is.

Nem tudjuk, hogy városunk vezetősége milyen kiutat és megoldást talál ezen nehéz kérdésben, melyet a méltányosság és igazságosság elvei alapján egyáltalában nem látjuk tisztázva.

A VI. hadikölcsön gömői eredménye.

Még nincsen véglegesen lezárva a VI. hadikölcsön vármegyéinkbeli eredményeinek összeállítása s az eddigi eredmény máris meghaladja a 8 millió koronát.

Az eredmény minden várakozást kielégíthet s akik a vármegye gazdasági és pénzügyi körülményeit közelebbről ismerik, a ok úgy könyvelik el a hatodik hadikölcsön ezen gömői végössommáját, mint egy oly jelenséget, mely az erők és a köteleességek racionális egybevetéséből keletkezett.

A vármegye az eddigi hadikölcsönöknél talán a gazdasági energiáját meghaladó módon tett ki magáért és a tizenöt milliós eredményekben volt egy árnyalat a világháborúban is híres gömői virtusból, amely azonban az ismétlődések esetében mindig veszít frissességéből és erejéből.

Az eddigi hadikölcsönök eredményei bámulatosak voltak és messze tulszárnyalták azt az átlagot, amelyet a többi vármegyéék elértek. A mostani eredmény a reális alapon nyugszik és a lelkesítő bámulattal szemben az igaz megbecsülés érzését váltja ki a komolyan gondolkodó emberekből.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a vármegye mint testület s a községek és városok a mult-hoz képest semmit sem jegyezhetek a most lezárult akció alatt s ha szembehelyezzük a hatodik hadikölcsön eredményét az ötödik kölcsön végösszegével, akkor vajmi kevés — sőt mondhatnánk semmi — differenciát sem látunk a kettő között.

A nyolczmilliós eredmény tehát méltán sorakozik a sorba és csak erősíteni tudja azt a véleményünket, hogy Gömör és Kishontvármegye gazdasági alapjai szilárdak és busás kiválasztásra képesek.

A mostani komoly és jelentős eredmény Lukács Géza főispán akciójához fűződik, aki öntudatosan és erős érzéssel vezette azt az erőszakoskodás és a presszió minden árnyalata nélkül.

A Lukács Géza közéleti működésének eredményesorozatában jelentős helyet tölthet be az a tény, hogy a kormányzatára bizott törvényhatóságban a hadikölcsön jegyzések eredményét a közéleti és politikai hullámzások dacára, szilárd nivón tudta és birta tartani.

A jegyzői terhes átalányok emelése.

— A belügyminiszter elvi jelentőségű rendelete. —

A községi- és körjegyzők terhes átalányainak felemelése a háborus gazdasági körülmények szükségszerű következményének kell hogy tekintsék és sok község képviselőtestülete belátva a községi- és körjegyzők nehéz és küzdelmes megélhetési körülményeit, az irodai, fűtési stb. átalányok felemelését határozta el.

A törvényhatósági bizottságunk bár belátta a kérelem indokolt voltát, a képviselőtestületi határozatokat jóváhagyásában nem részesítette, mert arra az elfoglalt elvi álláspontra helyezkedett, hogy ezen kérdést egységesen, az egész vármegyére vonatkozóan kell megoldani.

A képviselőtestületi határozatok tehát jóváhagyás nélkül kerültek vissza a községekhez, a közelmultban azonban egy községi jegyzőnk megfellebbezte a törvényhatósági bizottság elutasító határozatát és ezen felebbezés folytán a belügyminiszter kimondotta, hogy a törvényhatóság ezen állásfoglalása meg nem állhat és a községek önkormányzati joguknál fogva felemelhetik a jegyzők terhes átalányait.

Ezen — a jegyzői karra nézve nagyérdekű elvi kijelentés fogja tehát ezután irányítani a vármegyei közgyűlést s úgy tudjuk, hogy ennek nyomán két ily értelmű határozat már jóváhagyásra is kerül a legközelebbi közgyűlésen.

Konzervgyári közgyűlés.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság mult szombati közgyűléséről most referálunk.

A közgyűlés a takarékpénztár nagytermében délelőtt 9 órakor vette kezdetét. Dr. Kovács László elnöklő polgármester megállapította, hogy a közgyűlés szabályszerűen hivatott össze és 1213 részvény képviselőben 27 részvényes jelent meg, így tehát határozatképes. A jegyzőkönnyv vezetésére Sichert Károly igazgatót, hitelesítésére pedig dr. Kármán Aladárt és Benyó Lászlót kérte fel.

Ezután olvastatott az igazgatóság évi jelentése, mely a gyár nagy üzleti forgalmáról, a gyár fejlesztéséről, a gyártmányok tökéletesebbé tételéről referál s jelenti, hogy a magyar élelmiszer szállító részvénytársaság a részvények egy részét megvásárolta s ezzel jelentékeny támaszává lett a gyárvállalatnak. Így aztán a gyár jövő fejlődésében is intenzív haladás várható, s már folyamatban van a tervszerű építkezés kivitele; új aszalótelep létesítése, a vasutállomástól iparvágány bevezetése, Turán a cég neve alatt működő káposztasavanyító-telep létesítése stb.

A részvénytársaság az V-ik hadikölcsönre 50000 koronát jegyzett. — Az évi nyereség 167295 kor. 36 fillér, melyhez hozzáadva a mult évi nyereséget 16903 kor. 91 fillért, 184199 K 27 fillér a nyereség, melyből osztalékként 4%, vagyis részvényenkint 2 koronát javasol az igazgatóság s a tartalékhöz 100000 korona csatolását ajánlva, a többi kiadásokon kívül a Vöröskereszt itteni kórháza javára 1000 koronát javasol s 35813 koronát az 1917. számlájára kíván átvinni.

A jelentés végén kegyeletes hangú megemlékezés volt a gyár egyik kiváló és ügybuzgó tisztviselőjének Kulcsár Jánosnak az olasz harctéren bekövetkezett hősi haláláról. — Emlékét megörökítik.

A felügyelő bizottság jelentését Percz Samu elnök olvasta fel.

A jelentésekhez Sütő István szólt elsőnek s az osztaléknak felemelését javasolta, mire Fényes Sándor vezérigazgató és Sichert Károly igazgató szolgáltak felvilágosítással s megindokolták, hogy a jövőre való tartalékolás és az államszegély szempontjából az ez idén való emelés nem célszerű. Lukács Géza az igazgatóság javaslatát elfogadandónak tartja s kéri, hogy a Fehér-Kereszt céljaira is juttatna a részvény-

társaság. E czélra a közgyűlés 500 koronát megszavazott s a gyűlés folytatását délután öt órára halasztották.

Délután a közgyűlést folytatták s ekkor részt vett azon *Leicht Zsigmond* a kereskedelmi bank egyik igazgatója is. Az alapszabályokat a közgyűlés módosította s aztán rátértek a választásokra. A megüresedett négy igazgatósági tagsági helyre dr. *Meskó Miklós*, *Leicht Zsigmond* (Budapest), *Balla Géza* (Kassa) és *Fényes Sándor* választották meg 3 évre, a felügyelő-bizottságban lemondás folytán megüresedett helyre *Deutsch Endre* (Budapest) az Élelmezési Részvénytársaság főkönyvelője és *Csillag István* mérnök választották meg egy évre. Indítvány nem tétetvén, dr. *Kovács László* elnöklő polgármester megköszönte a szives érdeklődést s a közgyűlést a jelen voltak lelkes éljenzése között befejezettnek jelentette ki.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. — Fél évre 5 korona.

Jegyzőknek, tanítóknak és községeknek

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.

Rimaszombat, 1917. július hó.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Főrendiházi tagság. A főrendiház e hó 3 án tartott ülésében az igazoló bizottság javaslata alapján kimondotta gróf *Serényi Béla* főrendiházi tagsági jogának képviselői megbízatása megszűnté folytán örökös jogon azonnal kezdődő hatályval való újbóli feléledését.

Személyi hírek. Dr. *Zehery István* tb. vármegyei főorvos, a Vöröskereszt-egylet kórházának főorvosa mult héten két heti tartózkodásra Luesivna fűrdőre utazott.

Felmentett főispán. A király *Sziklay Ede* Abauj-Tornavármegye és Kassa szab. kir. város főispánját kiválóan buzgó és eredményes szolgálatainak elismerése mellett felmentette állásától.

Távozó rendőrkapitány. *Riedt István*t, Rozsnyó város rendőrkapitányát Jásznagykunszolnokvármegye főispánja Szolnok város rendőrfőkapitányává nevezte ki. *Riedt István* képzett és ambiciózus rendőrtisztviselő, akinek távozása Rozsnyó város közrendészeti viszonyaira nézve nagyjelentőségű.

Kinevezés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke dr. *Kubinyi Ödön* jogtudort, néhai *Kubinyi Ödön* rozsnyói kereskedő fiát a kassai kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká kinevezte.

Egyházi választások. A tiszáninneri ref. egyházkerület intézkedése folytán a gömöri ref. egyházmegye tisztikara újból lévén választandó, mult hó 25 én Bánrévén rendkívüli gyűlést tartott az egyházmegye *Lukács Géza* főgondnok és *Buzy Márton* h. esperes elnöklésével. A tisztikarra a szavazatok benyújtó határideje július hó 17 ig állapított meg. A szavazatszedő bizottság tagjai *Lukács Géza* és *Buzy Márton* elnöklésével: *Samarjay János*, *Simon Mihály*, *Czinke István* és dr. *Veress Samu*.

Halálozások. dr. *Urszinyi Gyula* tb. megyei főorvost, putnoki járási tiszti orvost és *Urszinyi Zsigmond* tornaljai gyógyszerészt és családjukat mély gyász érte, amennyiben anyjuk: özv. *Urszinyi Mátyásné* mult héten Putnokon 88 éves korában elhunyt. *Madarász Pál* pénzügyi tanácsos az elhunytban nővérét gyászolja s kiterjedt rokonság siratja a nemes szivű matronát, kinek hült tetemeit Csetneken helyezték nagy részvét mellett nyugalomra a családi sírboltban.

Június hó 29 én hosszas szenvedés után életének 78-ik évében Rozsnyón elhunyt özv. *Markó Józsefné* szül. *Hornbacher Izabella* urasszony. Halála egy tekintélyes, törzsökös családot borított a gyászba. *Markó Miklós* hírlapíró édes anyját gyászolja az elhunytban.

Hősi halál. Egy fiatal élet újra áldozatot hozott a hazáért: *Bartha István* tüzérhadnagy,

Bartha István gazdasági főfelügyelő fia az orosz harctéren egy gránát találat következtében súlyosan megsebesült és ezen sebesülésébe belehalt. A gyászbaborult szülők a sebesülés hírére fiukhoz siettek, de csak a harctéri temető sírjánál akadtak reá szomorú fejfájára. A gömöri hősök hatalmas légiója egy derék fiúval szaporodott, városunk fiatalága egy szimpatikus fiatal egyéniséggel lett kevesebb.

Súlyos sérülés. Arról kapunk hírt, hogy *Demeter Gyula* főhadnagy, aki csak nem régen helyeztetett át Rimaszombatból, ahol mint állomástiszt működött, Szatmár felé utazva a vonatból kiesett és fején súlyosan megsérült.

Köszönet. *Lukács Margit* ezuton nyugtazza és köszöni meg *Jarmatzky Sándor* főhadnagy, hadifogoly ügyeleti tiszt adományát, aki a Péter Pál napi gyűjtés céljaira kezeihez 12 koronát adott.

Néptünnepély Besztercebányán. A 16-os honvédek pótzászlóalija sikerült néptünnepélyt rendezett e hó 1 én Besztercebányán s erre főispánunkat, a vármegyét és a megyebeli notabilitások nagy részét meghívták. A néptünnepély az ezred özvegyeit és árváit segélyező alap javára rendeztetvén, a vármegye arra 50 koronás adományt küldött.

A Péter Pál-napi gyűjtés rendezőbizottsága a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

„Mindazoknak, akik a Péter Pál napi gyűjtésünk sikerét adományaikkal és fáradozásaikkal előmozdítani s ez által az országos önkéntes betegápolás nagy céljait szolgálni szivesek voltak, ez uton mondunk hálás és meleg köszönetet. Az adományok nagy tömege és a nyomda technikai nehézségek megakadályoznak abban, hogy felsoroljuk mindazokat, akik a siker teljességéhez hozzájárultak. Az adakozók és a gyűjtésben résztvevők teljes névsorát a tiszta bevételként mutatkozó 9715 korona 67 fillérrel együtt a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Egylete központi igazgatóságához Budapestre elküldöttük.

Rimaszombat, 1917. július hó 3 án.

Lukács Géza főispán, *Samarjay Jánosné* elnök, *Dr. Kovács László* alelnök, *Lukács Gézá* alelnök, *Gál István*, *Dr. Institoris Endre*.”

A kimutatott összeg a legteljesebb sikerről beszél s a rendezést dicséri az a körülmény, hogy ezen nagyarányú ünnepek mindössze 100 korona kiadással jártak.

A délelőtti felvonulás rendezősége ezen sorok közlésére kért fel bennünket:

„Mindazok, akik azzal a megjegyzéssel illettek: „Hogyan szerezhettünk a szülőknek ily szűk világban a jelmezekkel oly nagy kiadásokat?” megnyugtatólag szolgáljon, hogy a jelmezek vagy a meglévő saját, vagy kölcsönként jelmezekben pompáztak.

Igy a Főispánné ömeltósága maga 5 jelmezt bocsátott rendelkezésünkre, továbbá *Söldos Béla* vm. másodfőjegyző szintén annyit; adtak még jelmezeket *Györy Lajos*, *Baksay István* és még sokan, de azok nevét nem említjük, mert gyermekeik részt vettek a menetben. Az utolsó jelmez 5 percczel az indulás előtt készült, meglévő selyemkendőkből! — Szóval a díszmenet kiadásait főleg a spárpa és a szög képezte, mert a kocsi díszítésére szolgáló kelme *Grosinger Miksa*, a zászlók itj. *Rábely Miklós* üzletéből kerültek kölcsön, ezért is hálás köszönetet mond a Rendezőség.”

Péter-Pál napja Jolsván. A Vöröskereszt céljait szolgáló Péter Pál napi ünnepélyt ez idén a jolsvai Vöröskereszt Egylet rendezte, a rendezés élén az egylet egyik alelnöke dr. *Szontagh Vilmos* polgármester állván. Az ünnepély sikere érdekében a nyolcz pontból állott műsor előadásában a város egész társadalmának műkedvelő közönsége teljes elismerésre érdemes ügybuzgalommal vett részt s az estély szereplői bőséges jutalmakat nyertek az éjfélig elhúzódott előadásra telt nézőtérben egybegyűlt közönség lelkes tetszés nyilvánításaiban. — Az estély teljes sikerét bizonyítja annak tiszta jövedelme, mely 815'38 K-át tesz ki. — Az ünnepély rendezősége köszönetet mond a felülfizetőknak, egyben özv. *Lukácsy Miklósné* dohánynagyárusnak, aki különlegeségi dohánygyártmányoknak szives rendelke-

zésre bocsátásával s azoknak az ünnepélyen a szereplő hölgyek által, a megállapított árnál magasabb áron történt elárusítása révén elért jövedelemtöbblettel járult hozzá az ünnepély anyagi sikeréhez.

Alispáni elismerés két katonának. Rimatamásfalván ez év április hó 29-én tűzvész pusztított, melynek megfékezése az ott állomásozó katonaság két tagjának: *Mráz Félix* törzsőrmesternek és *Mijkeitink* Filemon szakaszvezetőnek érdeme. A katonai parancsnokság értesítése nyomán az alispánhelyettes mindkét katonához megleghangu köszönő iratot intézett.

A 16-ik honvédegyalozozred kitüntetései. Mint „A 16-os honvéd“-ban olvassuk, ez a bennünket közlelő érdeklő egyalozozred kitüntetései a következők: Eddig 4 hadidíszítményes Lipótrend, 13 III. o. vaskorona-rend, 103 III. o. katonai érdemkereszt, 54 ujlagos legfelsőbb dicsérő elismerés, 225 legfelsőbb dicsérő elismerés, 7 arany vitézségi, 304 I. o. ezüst, 1224 II. o. ezüst és 1441 bronz vitézségi érem adatott a 16-os honvédeknek, nem számítva ide azon szövetséges birodalmak kitüntetéseit, melyek velünk egy kötelékben oly sok elismeréssel adóztak a 16-osok hősiességének.

Katonai rendőrséget kapunk. Ugy halljuk, hogy a kassai katonai parancsnokság engedélyezte, hogy Rimaszombatban katonai rendőrség létesíttessék s a felállításra vonatkozó előkészületek már meg is történtek. Igaz örömmel fogadjuk és adjuk e hírt, mert a közrendészet szempontjából sok aggályos körülmény megváltozását hisszük ezen intézmény felállítására révén.

Üdvözet Nisnij-Novgorodból. Ott vannak a világ legnagyobb vásárai, a hol Európa és Ázsia népei összejönnek s egy hónapig tart a vásár a Volga partján. Innen üdvözölt bennünket legközelebb *Haynik Géza* munkatársunk, *Márkus László* közjegyző segéd és *Bán Géza* hadnagy, 3 orosz fogságban élő magyar „a legközelebbi viszontlátás reményében.“ Bár adná Isten, hogy úgy lenne!

Hirdetmény helyettes tanítói állásokra. Mindazok az okleveles tanítók, tanítónők, óvónők, nyugdíjas tanítók és a tanítóképző két évtolyamát végzett növendékek, kik az 1917—18 ik tanévben hajlandók volnának megfelelő díjazás mellett helyettes tanítói állásokat vállalni; sziveskedjenek ebbeli igényüket, képesítésükről szóló okmányaik csatolása mellett, Gömörkishontvármegye kir. Tanfelügyelőségének Rimaszombat, f. évi július hó 20-ig bejelenteni.

Jégeső. Nagyrőczen e hó 4-én jégeső volt, mely főleg a gyümölcsökben tett nagy kárt.

Szülők figyelmébe. Tudomásvétel és mihez tartás végett az 1917—18. tanévre vonatkozólag már most közlöm a t. szülőkkel, hogy a nagymélt. vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur, tekintettel a minden téren megnyilatkozó s nyomasztó hatásukban mindinkább súlyosbodó megélhetési nehézségekre, a gyermekeket iskoláztató szülők terhein könnyítendő, elrendelte, hogy a tanulóknak az 1917—18-ik tanévre a *magyarnyelvtan, számtan, mértan, ének-tan, növényhatározó és könyvviteltan* megvétel nem kötelező. Egyidejűleg a könyvkereskedőknek is megfelelő módon ugyanezt tudomására hoztam. *Fábray Zoltánné* h. igazgató.

Lopnak a földeken. Nemcsak a káposztaföldről van már szó, ahol a sok apró parcella közt nem lehet tudni: ki a gazda s ki jár csak kinézni az elemelni valót? Ott is lopnak a dupla őrizet dacára, de lopnak már a földeken is, mégpedig veszedelmes módon és arányokban. A városnak 3 különböző oldalán meggyőződünk róla, hogy gonosz kezek igen nagy károkat tesznek az ültetvényekben. Különösen a burgonyára vetették magukat ezek a tolvajok, tömegesen kihúzzák a burgonyák szárait és így a szárazság miatt amugy is gyöngye termést tönkre teszik. Fölvívjuk a hatóság figyelmét ezekre a tolvajokra, vagy szándékos pusztítókra, hogy a mezőőröket intenzivebb felügyeletre serkentsék, kivált a hajnali és esti órákban, mert alighanem akkor történnek ezek a pusztítások. A sok csavargó katonát, sőt az orosz foglyokat is figyelembe ajánljuk, mert hír szerint ezek is sokszor ott kószálnak a földek között.

Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon, a Magas-Tátra alján. — Orvosilag ajánlott hely. — Tanulók német családoknál olcsón elhelyezhetők. — Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

2—* **Horn József,** igazgató.

„**A 16-os honvéd**“ czímmel e hó 1-én harczteri lap indult meg Kun Bercei szerkesztésében. A lap első száma eleven és kedves, mindazok, akik a besztercebányai honvédek között tudják szeretteiket, szívesen és érdeklődéssel fogadják e kis lapot.

Hadiárva Oláhpatakon. Tudvalevőleg **Andrássy Gézáné** grófnő tart fenn Oláhpatakon egy hadiárva menhelyet a Gyermekvédő liga gondozásában. Erre a menhelyre július 4-én 25 hadiárva érkezett egy gondozó kíséretében s ott fogják a nyarat tölteni.

A magántisztviselőink ruhasegélye. A köztisztviselők ruhabeszerzési segélye volt a régi kormány legutolsó ténykedése a tisztviselői kar indokolt és nagyterjedelmű kívánságával szemben. A ruhasegélyeket már az összes tisztviselő és alkalmazottak felvették s most arról kapunk örvendetes hírt, hogy a rimaszombati, sőt a legtöbb vidéki pénzügyesek és vállalatok is megadták tisztviselőiknek azt a ruhasegélyt, melyet az állam nyújtott a tisztviselőinek. Mindenesetre a magánvállalataink nemes és humánus gondolkodásáról tanuskodik ez a hír.

Tűz. Runyán e hó elsején délután óriási vihar vonult végig s egy villámcsapás felgyújtotta **Söldos Árpád** istállóját s agyonsújtotta az istállóban lévő lovak egyikét. Az istálló, valamint két cselédlak tetőzete leégett s csak megfeszített erővel lehetett a tüzet lokalizálni.

Czipőszakértők. A miskolci kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti a czipőkereskedőket, lábbeliiparosokat, magánosokat, hogy a Czipőközpont (Budapest, V., Szemere u. 6.) díjtalanul ad felvilágosításokat a vonatkozó rendeletekről, árkiszámításokról.

Téli kesztyűk a hadseregnek. A hadügyminiszter a hadsereg részére szükséges téli kesztyűk szállítására pályázatot hirdet. Részletesebb felvilágosítást a miskolci kereskedelmi s iparkamara ad.

Közgazdaság.

A vásáráthelyezések és pótvásár- engedélyezések.

Az új kereskedelemügyi miniszter a vásári kereskedelemre nézve nagyfontosságú rendeletet adott ki az elmúlt napokban s ezen rendeletével egy fennálló és általunk is több ízben kifogásolt nehézkes eljárás lett megszüntetve.

A vásárok áthelyezését és pótvásárok engedélyezését egy múlt évi miniszteri rendelet alapján csak a törvényhatósági bizottsági közgyűlés útján kérhették a községek a kereskedelemügyi minisztertől s ezen intézkedés folytán gyakran megesett, hogy a törvényhatósági bizottság ülést nem tartván, az indokolt vásáráthelyezés nem volt idejében kérelmezhető.

Ezen állapotokon segít az említett miniszteri rendelet, mely a kivételes vásáráthelyezések és a pótvásárok engedélyezését a községekben és a rendezett tanácsú városokban tartott országos-, havi-, valamint hetivásároknak nézve az *alispán* hatáskörébe utalja át.

A rendelet ezenkívül az eljárásokra vonatkozólag tartalmaz intézkedéseket.

Tegnap szombaton és ma vasárnap a mindenféle nagy szenzációt keltett „Homunkulus halála” a főszerepben Olaf Föns sel és a „Tracs” vigjáték megy.

A moziban nagy szenzáció készül. E hó 14. és 15-én, szombaton és vasárnap „János

vitéz” kerül színre, ez a bájos és izzig-vérig magyar levegőjű filmköltemény, amelyet Petőfi Sándor örökbecsű alkotása nyomán írt **Rákosi Tibor**. A filmet a Star magyar filmgyár készítette sok technikai készültséggel és művészettel. — Julius hó 21-én és 22-én „A milliomosnó szerelme” című nagyszabású társadalmi dráma kerül színre, azután egy hónapra nyári szünet lesz.

Szerkesztői üzenet.

r. l. Rimaszombat. A panaszlott eljárásnak utána-jártunk és meggyőződünk arról, hogy az egy százalék a vállalat tisztviselőinek nyugdíjalapja javára szedetik és pedig régi szokás alapján.

A. E. Rimaszombat Sajnáljuk, hogy értékes kézirat a múlt héten helyszűke miatt közölhető nem volt, most már aktualitását veszítette.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felhívás!

Alulírott, mint a Putnoki Takarékpénztár részvénytársaság, volt **ezévezető-főkönyvelője** tisztelettel felkérem a **Putnoki Takarékpénztár Részvénytársaság tisztelt részvényeseit**, hogy egy rendkívüli közgyűlés megtarthatása céljából címüket és nevükre írt részvények darab számát velem sürgősen közölni sziveskedjenek.

Szíves értesíté-ükért, már ezuttal mondok köszönetet s annak vétele után a rendkívüli közgyűlés tárgyát közölni fogom.

Rácz Miklós, főrészvényes Rimaszombat.

Özv. urinó két gyermekkel KERES folyó évi november hó elsejétől három szobás csinos lakást, magányos udvar, nagy, esetleg kis zöld-séges **KERTTEL.** — Ajánlatokat kér: **Derekas Jánosné** urnőhöz. 2—3

Pályázat

a komlóskeresztesi **Fejérváry János-féle** családi ösztöndíjra.

A Fejérváry-féle családi ösztöndíjra egy fiugyermeket megillető hely megüresedvén, arra az alant felsorolt igényjogosult családok figyelme ezennel felhívatik.

Igényjogosultak: a) Fejérváry György, b) Fejérváry Luiz, c) Eszényi Antalné, d) Fejérváry Judit Gálóczy Antalné, e) Fejérváry Zsuzsánna fiai: Matolay Bertalan és Matolay Miklós, f) Fejérváry Mária férj. Kubinyi Gusztávné leányai: Schmidt Ágostonné szül. Kubinyi Klára és Szmik Gáborné szül. Kubinyi Ilona, g) Schmidt Mária és h) a komlóskeresztesi Fejérváriak prot. (ref. vagy ág. hitv. ev.) valásu leszármazottjai.

Az ösztöndíj alapítvány tőkealapja 41000 korona.

Az ösztöndíj-alapítvány kamatai a törvényes költségek levonásával felerészben egy fiugyermek neveltetési költségeinek fedezésére *adatok ki 1917. szeptember 1-től.*

Pályázhatnak elemi-, polgári, közép- vagy felsőbb iskolai, illetőleg katonai intézeteket látogató tanulók. Az alapítvány élvezete — a végrendeletben foglalt feltételek betartása esetén — a tanulói pálya befejezéseig tart.

A pályázati kérvények a jogosult családától való leszármazás hiteles beigazolásánál és a már iskolákba járóknál az utolsó bizonyítvány-nyal is felszerelve **1917. augusztus 16-ig** adandók be a rimaszombati egy. prot. főgimn. igazgatójához. Később beérkező pályázatok nem vehetők figyelembe.

Több pályázat beérkezése esetén az aug. 30-án tartandó sorshuzás dönt, melyre a pályázók a végrendelet értelmében ezennel meghívó-vatnak.

Rimaszombat, 1917. július 4.

Loysch Ödön, igazgató.

Eladó egy teljes garnitúra Hoffherr cséplőgéphez való szíjjazat a főszijjal együtt. Megtekinthető a megbizottnál Rimaszombatban, **Losonczy-u. 47. sz. a.**

Eladó ház.

A Ferenczy utczai néhai Gömöri-féle ház szabad kézből eladó. — Értekezni lehet:

HAVAS TIVADAR

telekkönyvvezetőnél **Békéscsabán. 33**

Hirdetmény.

981. sz. — A tornaljai kir. jbiróság közhirre teszi, hogy az állítólag elveszett következő okirat: a II-ik kibocsátású 1915. 327200. számú 1000 korona névértékű hadikölcsön adómentes 6% ot kamatozó s Ruszkay János sajlóénártfalvai lakos tulajdonát képező járadék kölcsönkötvény megsemmisítése iránt az eljárást **Ruszkay János** sajlóénártfalvai lakos kérelmére folyamatba tette. Eanálfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy éve alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után folyamodó újabb kérelmére semmisnek fog nyilváníttatni.

Tornalja, 1917. június 18. napján.

Feledy s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Kemény Géza, irodatiszt.

HUDECZ ISTVÁN

kályhás.

Rákóczy utca 24 sz. (azelőtt Jánosi-utca)

Felvállal kályhák javítását és átraktásokat is és tűzhelyek készítését.

Uj kályhák raktáron. 4—10

Országos vásár!

Rimaszombat r. t. városban az országos állat- és kirakó vásár f. év. július hó 12-ikén (csütörtökön) fog megtartatni, melyre vészmentes helyekről mindenféle állat felhajtható.

Rimaszombat, 1917. július 4.

Városi tanács.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.